EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.11.4.
COM(2020) 692 final

2020/0313 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a 428/2009/EK tanácsi rendeletnek az Unióból Nagy-Britannia és Észak Írország Egyesült Királyságába kivitt egyes kettős felhasználású termékekre vonatkozó uniós általános exportengedély megadása tekintetében történő módosításáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Egyesült Királyság 2017. március 29-én az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének megfelelően bejelentette az Unióból való kilépésre vonatkozó szándékát. Az Unió az 50. cikkel összhangban tárgyalásokat folytatott és megállapodást kötött az Egyesült Királysággal, amelyben az Unióval való jövőbeli kapcsolataira tekintettel meghatározzák az Egyesült Királyság kilépésének részletes szabályait (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás)[1]. A kilépésről rendelkező megállapodás feltételei szerint az Egyesült Királyság 2020. január 31. óta már nem az Európai Unió tagállama, és az átmeneti időszak 2020. december 31-i lejárta után az Unió elsődleges és másodlagos joga többé nem alkalmazandó az Egyesült Királyságra.

A kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységére és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2009. május 5-i 428/2009/EK tanácsi rendelet[2] (a továbbiakban: a rendelet) – a tagállamok és az Európai Unió (a továbbiakban: EU) nemzetközi kötelezettségvállalásaival és felelősségeivel összhangban – létrehozza a kettős felhasználású termékek kivitelének közös ellenőrzési rendszerét. A rendelet szerint a kettős felhasználású termékek harmadik országokba való kivitele engedélyköteles. Az engedély lehet egyedi, globális vagy általános.

Annak érdekében, hogy támogassa az EU versenyképességét és egyenlő versenyfeltételeket biztosítson valamennyi uniós exportőr számára, eközben pedig magas szintű biztonságot garantáljon és biztosítsa a nemzetközi kötelezettségeknek való megfelelést, a 428/2009/EK tanácsi rendelet úgynevezett „uniós általános exportengedélyt” biztosít bizonyos feltételek fennállása esetén egyes kettős felhasználású termékek egyes harmadik országokba való kivitele számára. A rendelet IIa. melléklete uniós általános exportengedélyt (a továbbiakban: EU001 exportengedély) biztosít egyes kevésbé kockázatos ügyletek, köztük az Amerikai Egyesült Államokba, az Ausztráliába, a Japánba, a Kanadába, a Norvégiába, a Svájcba (Liechtensteint is beleértve) és az Új-Zélandra irányuló kivitel számára.

Az Egyesült Királyság Unióból történő kilépése hatással lesz az EU és az Egyesült Királyság között a kettős felhasználású termékek vonatkozásában folyó kereskedelemre: a 428/2009/EK tanácsi rendelet szerint a kettős felhasználású termékeknek az EU-ból az Egyesült Királyságba való kivitele a 2021. január 1-jétől kezdve az exportőr letelepedési helye szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósága által kiadott exportengedélyhez lesz kötve. Ez jelentős adminisztratív terhet róna a tagállamok illetékes hatóságaira és az uniós exportőrökre, ami befolyásolná versenyképességüket.

Ezért e kockázatok, illetve az Egyesült Királyság kilépése által az EU versenyképességére gyakorolt hatás enyhítése érdekében helyénvaló felvenni az Egyesült Királyságot a rendelet IIa. mellékletébe, és ily módon ellenőrizni az EU001 uniós általános exportengedély alapján az Egyesült Királyságba irányuló kivitelt. Az Egyesült Királyságot több okból is helyénvaló felvenni az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó országok jegyzékébe:

---

[1] Megállapodás Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás) (HL L 29., 2020.1.31., 7. o.).

[2] HL L 134., 2009.5.29., 1. o.

- Az Egyesült Királyság részes fele a tárgyban kötött nemzetközi szerződéseknek és tagja a nemzetközi nonproliferációs rendszereknek, továbbá folyamatosan és maradéktalanul eleget tesz az ezekből fakadó kötelezettségeknek és vállalásoknak.
- Az Egyesült Királyság a rendelet rendelkezéseivel és céljaival összhangban eredményes, arányos és megfelelő módszerekkel gondoskodik a meghatározott célú felhasználással és az eltérítés kockázatával kapcsolatos szempontok ellenőrzéséről.

Következésképpen az Egyesült Királyságnak az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó országok jegyzékébe való felvétele nem fogja hátrányosan érinteni az uniós és a nemzetközi biztonságot, miközben biztosítja az ellenőrzések egységes és következetes alkalmazását az egész EU-ban, és egyenlő versenyfeltételeket biztosít az uniós exportőrök számára.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A kettős felhasználású termékekkel kapcsolatos uniós exportellenőrzési rendszer keretében az exportengedélyeket rendesen a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok adják ki eseti értékelés alapján. Ha az Egyesült Királyságba irányuló kivitelt minden esetben egyedileg kell engedélyeztetni, az valószínűsíthetően mind az exportőrökre, mind a hatáskörrel rendelkező hatóságokra jelentős adminisztratív terhet ró, és egyenlőtlen versenyfeltételeket eredményez az egyes tagállamokban működő exportőrök számára, ami rontja a belső piac jó működését és a közös kereskedelempolitika érvényesülését. Az áruforgalmat zavaró hatások kiküszöbölhetők azzal, ha az Egyesült Királyságot felvesszük az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó rendeltetési országok közé. Ez a javaslat tehát az Egyesült Királyság megállapodás nélküli kilépéséből adódó helyzetet kezelni hivatott rendkívüli intézkedésekkel kapcsolatos általános megközelítést követi.

Továbbá tekintettel arra, hogy az Egyesült Királyság fontos rendeltetési országa a kettős felhasználású termékek exportjának, valamint arra, hogy az ország elkötelezett a tárgyhoz kapcsolódó nemzetközi kötelezettségek és vállalások teljesítése mellett és maradéktalanul eleget is tesz ezeknek a kötelezettségeknek és vállalásoknak, az Egyesült Királyságnak az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó rendeltetési országok jegyzékére való felvétele a rendeletben a nemzetközi biztonsággal és az EU biztonságával összefüggésben kitűzött célokkal is összhangban van, valamint azzal, ahogyan az uniós jog értelmében ellenőrzik a kettős felhasználású termékek más (a rendelet célkitűzései szempontjából az Egyesült Királyságéhoz hasonló helyzetben lévő) országokba irányuló kivitelét.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A jogalap az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 207. cikke.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Tárgytalan, mert a nemzetközi kereskedelem az EU kizárólagos hatáskörébe tartozik.

- **Arányosság**

A javasolt rendelet arányos, mert megelőzi a kereskedelem aránytalan zavarait és a túlzott adminisztratív terheket az EU-ból az Egyesült Királyságba kivitt kettős felhasználású termékek kapcsán, eközben pedig fenntartja a nemzetközi biztonságot és az EU biztonságát. Nem lép túl a céljának eléréséhez szükséges mértéken, és tartózkodik a szélesebb hatókörű változtatásoktól.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A javaslat egy nagyon sajátos és egyedi helyzet kezelése érdekében korlátozott hatókörű módosítást irányoz elő. Mivel a rendelet megállapítja az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó harmadik országok jegyzékét, és mivel a Bizottságnak nincs hatásköre e jegyzék kiegészítésére, a helyzet megoldásának egyedüli elképzelhető módja egy európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan, tekintettel a javaslatot szükségessé tevő esemény kivételes és egyszeri jellegére.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Az Egyesült Királyság Unióból történő kilépésének sajátos körülményei és a helyzet folyamatos változása erősen korlátozta a javaslattal kapcsolatos nyilvános konzultációk lehetőségét. Ugyanakkor az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépésével összefüggésben felmerülő kihívásokra és a lehetséges megoldásokra számos érdekelt fél és tagállami képviselő felhívta a figyelmet.

- **Hatásvizsgálat**

A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatással összhangban a helyzet kivételes volta miatt nincs szükség hatásvizsgálatra. A javaslatban foglalton kívül nincs más, érdemben különböző szakpolitikai választási lehetőség, amelyet meg lehetne fontolni.

- **Alapjogok**

A javaslat nincs hatással az alapjogok alkalmazására vagy védelmére.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Tárgytalan.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Tárgytalan.

2020/0313 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a 428/2009/EK tanácsi rendeletnek az Unióból Nagy-Britannia és Észak Írország Egyesült Királyságába kivitt egyes kettős felhasználású termékekre vonatkozó uniós általános exportengedély megadása tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) Az Egyesült Királyság 2017. március 29-én az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének megfelelően bejelentette az Unióból való kilépésre vonatkozó szándékát. Az Unió az 50. cikkel összhangban tárgyalásokat folytatott az Egyesült Királysággal a kilépésről rendelkező megállapodásról[3]. A kilépésről rendelkező megállapodás feltételei szerint az Egyesült Királyság 2020. január 31. óta már nem az Európai Unió tagállama, és az átmeneti időszak 2020. december 31-i lejárta után az Unió elsődleges és másodlagos joga többé nem alkalmazandó az Egyesült Királyságra.

(2) A 428/2009/EK tanácsi rendelet[4] – annak érdekében, hogy védelmezze az Unió biztonságát és a nemzetközi biztonságot, továbbá egyenlő versenyfeltételeket biztosítson az uniós exportőrök számára – közös rendszert hoz létre a kettős felhasználású termékek kivitelének ellenőrzésére.

(3) A 428/2009/EK rendelet rendelkezik egy úgynevezett „uniós általános exportengedélyről”, amely megkönnyíti a kettős felhasználású termékek egyes harmadik országokba irányuló alacsony kockázatú kivitelének ellenőrzését. Jelenleg az „EU001” jelű uniós általános exportengedély az Amerikai Egyesült Államokra, Ausztráliára, Japánra, Kanadára, Norvégiára, Svájcra (Liechtensteint is beleértve) és Új-Zélandra terjed ki.

(4) Az Egyesült Királyság részes fele a tárgyban kötött nemzetközi szerződéseknek és tagja a nemzetközi nonproliferációs rendszereknek, továbbá folyamatosan és maradéktalanul eleget tesz az ezekből fakadó kötelezettségeknek és vállalásoknak.

---

[3] Megállapodás Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának az Európai Unióból és az Európai Atomenergia-közösségből történő kilépéséről (a továbbiakban: a kilépésről rendelkező megállapodás) (HL L 29., 2020.1.31., 7. o.).

[4] A Tanács 428/2009/EK rendelete (2009. május 5.) a kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységére és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról (HL L 134., 2009.5.29., 1. o.).

(5) Az Egyesült Királyság a 428/2009/EK rendelet rendelkezéseivel és céljaival összhangban eredményes, arányos és megfelelő módszerekkel gondoskodik a meghatározott célú felhasználással és az eltérítés kockázatával kapcsolatos szempontok ellenőrzéséről.

(6) Az Egyesült Királyságnak az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó harmadik országok jegyzékébe való felvétele nem érintheti hátrányosan az Unió biztonságát vagy a nemzetközi biztonságot.

(7) Figyelemmel arra, hogy az Egyesült Királyság fontos rendeltetési országa az Unióban gyártott kettős felhasználású termékeknek, helyénvaló az Egyesült Királyságot felvenni az „EU001” jelű uniós általános exportengedély hatálya alá tartozó rendeltetési országok jegyzékére, és ezáltal biztosítani az ellenőrzések Unió-szerte történő egységes és következetes alkalmazását, elősegíteni, hogy az uniós exportőrök egyenlő versenyfeltételek mellett működjenek, továbbá megelőzni a szükségtelen adminisztratív terheket, mindeközben pedig védelmet garantálni az Unió biztonsága és a nemzetközi biztonság számára.

(8) Tekintettel az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépésének körülményeiből fakadó sürgető helyzetre, indokolt úgy rendelkezni, hogy az e rendeletben foglalt, az Egyesült Királyságot az „EU001” jelű uniós általános exportengedély hatálya alá vonó rendelkezések alkalmazása mielőbb megkezdődjék. Ezért e rendeletnek az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon kell hatályba lépnie,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 428/2009/EK tanácsi rendelet IIa. melléklete a következőképpen módosul:

1. „Az Ausztráliába, Kanadába, Japánba, Új-Zélandra, Norvégiába, Svájcba, ideértve Liechtensteint, valamint az Amerikai Egyesült Államokba irányuló kivitel” cím helyébe a következő szöveg lép:

„Az Ausztráliába, Kanadába, Japánba, Új-Zélandra, Norvégiába, Svájcba, ideértve Liechtensteint, az Egyesült Királyságba, valamint az Amerikai Egyesült Államokba irányuló kivitel”.

2. A 2. rész a „Svájc, ideértve Liechtensteint” szövegrész után a következő szöveggel egészül ki:

„– az Egyesült Királyságba (e rendeletnek Észak-Írország tekintetében az Egyesült Királyságra és az Egyesült Királyságban történő alkalmazásának sérelme nélkül, az Írországról/Észak-Írországról szóló jegyzőkönyv 2. mellékletének 47. pontjával összhangban, amely felsorolja a kilépésről rendelkező megállapodás 5. cikkének (4) bekezdésében említett uniós jogi rendelkezéseket)[5]”.

2. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

[5] HL C 66. I., 2019.2.19., 1. o.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*